

Образи тварин у живописі, скульптурі та архітектурі

Аніканова Катерина Юріївна

Науковий керівник: Бжезовська Наталія Володимирівна

Факультет архітектури, будівництва та дизайну, НАУ

Київ, Україна

kataaikanova45@gmail.com

Анотація — у даній роботі розглядається висвітлення образів тварин в живописі, скульптурі та архітектурі за всю історію, та причини зацікавленості людства.

Ключові слова — тварини, скульптура, живопис, статуї, анімалістика.

III. ВСТУП

З опануванням всієї Землі, людство з давніх давен захоплювалося вивченням тварин різних видів та вивчало їх пластику та анатомію. Починалось все з дивовижних наскельних малюнків наших предків. Тварини були не тільки в ролі худоби, а й охороняли та стали справжніми друзями людей. Проаналізувавши історію всіх часів можна побачити, що не тільки людей увіковічують скульптори, а й великою популярністю було зображення тварин у намальованих малюнках, скульптурі та пізніше в архітектурі. Існують здогадки, що так вони висловлювали свою подяку за їх допомогу та відданість. Скульптура часто демонструвала емоційність реалістичність та передачу характерних рис, при цьому трохи нівелюючи особливості анатомії та руху.

Мета (ідея) : Розкрити основну тенденцію зображення з давніх-давен тварин в живописі, скульптурі та архітектурі. Дослідити та визначити головні причини висвітлювання тварин різних підвидів.

IV. ОСНОВНА ЧАСТИНА

На сьогоднішній день, прогулюючись по вулицях будь-якого міста можна побачити скульптури тварин: дрібна пластика анімалістичного жанру в декорі фасадів, монументи вершників на конях, статуї левів біля входів у резиденції та різні барельєфи з птахами на тріумфальних арках. Своє ставлення до своїх чотириногих друзів і недругів люди стали висловлювати за допомогою мистецтва. Цей жанр називається Анімалістика. Він вважається найдавнішим жанром в історії. Адже ледь наші предки навчилися малювати, вони почали вискріпати на стінах печер саме зображення тварин. Прикладом тому служить печера Ласко у Франції. Тому, анімалістика можна сміливо вважати породителькою всіх інших жанрів в живописі. Одним з перших представників

анімалістичного жанру в мистецтві є китайський художник Юаньцзи (1000 - 1064), який прославився зображенням мавп. Кількома століттями пізніше, за ним пішов і сам китайський імператор Сюаньде з династії Мін (1398-1435), який в якості хобі малював мавп і собак. Тварини фігурують і в роботах сучасних художників. Наприклад, легендарний іспанський художник-сюрреаліст Сальвадор Далі дуже часто звертався в своїх роботах до теми тварин, які відкривали йому безмежний простір для його невгамовної фантазії.

Зображення тварин в скульптурі дуже популярні по всьому світу. Яскравими прикладами цього є «Капітолійська вовчиця», «Брауншвейгский лев», «Мідний вершник» і «Берлінський ведмідь» - скульптури тварин часто стають символами міст і історичних подій. Особливо серед скульпторів-анімалістів виділяється французький художник Антуан-Луї Барі, який творив в епоху романтизму. Він був надзвичайно талановитим скульптором, докладно вивчав анатомію і пластику тварин. За його словами, зображення тварини в русі вимагає надзвичайної спостережливості, тому що однією анатомії тут недостатньо. Кожна тварина має свої звички, пластики і манери руху, які необхідно вловити, щоб зображення вийшло якомога більш реальним. Наші улюблені домашні тварини - це невід'ємна частина життя кожної людини. У багатьох з нас є свої домашні улюбленці, які ми шануємо всім серцем, і це цілком нормально. Любити і піклуватися не тільки про людину, але і про тваринний давно перестало бути для суспільства чимось незвичайним. Багато людей навіть жертвують життям тільки заради того, щоб врятувати. Дуже відома скульптура Хатіко, про котру знають напевно всі, особливо після виходу в 2009 році на світові екрани фільму «Хатіко: найвірніший друг». [1] Історія почалася в 1934 році, коли ще за життя Хатіко йому був встановлений пам'ятник поруч зі станцією Сібуя - тим місцем, куди він приходив зустрічати свого господаря - професора Токійського університету Хідесабуру Уено. Справа в тому, що Хатіко приходив на цю станцію ще довго після смерті професора. Він пильно вдивлявся в обличчя людей, в надії, що господар ось-ось спуститься по сходах і як зазвичай потрапляють його по загривку. Але все ж таки висвітлені в скульптурі не тільки домашні улюбленці, а й досить несподівані на думку багатьох тварини. Як відомо,

наука не стоїть на місці, і багато дослідів, завдяки яким людина може користуватися різної медичною продукцією, стали можливі, тільки завдяки нашим маленьким пухнастим друзям, а саме лабораторним мишам. Саме завдяки цим створінням, вченим вдалося зробити масу відкриттів в медицині, генетиці і в ряді інших областей. В одному дослідному центрі в Росії було вирішено, що досягнення цих маленьких тварин в науці і в її просуванні повинна бути увічнена окремим меморіалом. В Інституті цитології і генетики, який розташований в Новосибірську, можна зустріти пам'ятник, який зроблений у вигляді величезної миші, «в'язущої» ланцюжок ДНК. Це було зроблено не просто так. Саме гризуни допомогли вченим розібратися в деяких аспектах людської генетики. Скульптор, який зробив цей пам'ятник, сказав: «Цей меморіал уособлює як лабораторну миша, так і вченого, тому що вони пов'язані між собою, і кожен з них виконує дуже важливу роль в науково-дослідному прогресі». Ще одним прикладом являється незвичайний пам'ятник поруч з чудовим Гайд-парком в центрі Лондона, присвячений тваринам, які постраждали в війнах. На пам'ятнику короткий напис: «У них не було вибору». Тут можна побачити зображення слонів, коней, верблюдів, голубів, ведмедів, собак і навіть світлячків, які висвітлювали бункери і окопи британських військових. Меморіал був створений за мотивами книги Джиллі Купер «Тварини на війні». Скульптор пам'ятника Девід Бекхауз, коли закінчив цю роботу, сказав: «Я не знаю, назвете ви цих тварин героями, але вони зробили дуже важливу справу». Одним з найбільших скульптурних груп коней в світі є Мустанги Лас-Колінас в місті Ірвінг (штат Техас, США). Вони символізують динаміку і розкутий дух, які були притаманні Техасу в період його освоєння. Також, люди часто у своїх творіннях спиралісь на міфологію. У Великобританії, Келпі в шотландській міфології - ворожий людям водяний дух, що живе в багатьох річках в озерах. Він є в образі пасущегося у води коня, однак може перетворюватися в морського ящера, і тому його часто асоціюють з Лохнеським чудовиськом. А ось дивовижна любов с давніх-давен людини та дельфіна надихнуло художників та скульпторів. У XVI ст. італієць Лоренцо Лоренцетті висік із мarmуру скульптуру «Хлопчик на дельфіні». [2] Вона зберігається у Державному Ермітажі у Ленінграді. Видатним скульптором-аніمالістом можна назвати Аремія Обера. Першим його творчим успіхом стала виконана майже у величину натури композиція «Лев, пожираючий газель», висвітлена у 1872 році на виставці Академії мистецтв.

Архітектура символізму була популярна ще в стародавні часи, тому не дивно, що сьогодні на вулиці можна зустріти будівлю у формі бика, готель в формі крокодила, міст у вигляді блакитного кита і багато іншого. Ось наприклад будинок-вівчарка – це будинок у вигляді собак він був побудований в новозеландському містечку тирана в 1998 році.[3] У незвичайному будинку розташований сільськогосподарський інформаційний центр. Причому будь-якого відразу зрозуміло, що це не просто собака, а справжнісінька вівчарка. А якщо згадати про водоплавних, то можна сказати, що будівель у формі різних риб побудовано чимало, особливо в прибережних

країнах, населення яких споконвіку часів промишляли рибальством. Будівля в індійському місті Хайдарабад теж виконано у формі риби. В цьому випадку наочно проглядається відповідність зовнішньої форми і внутрішнього змісту. Справа в тому, що тут знаходиться Національна рада з розвитку рибного господарства. Багатьом відомо, що діти (та й багато дорослих) люблять кошенят. Тому і дитячий сад архітектори вирішили побудувати у вигляді кішки. Так поблизу німецького міста Карлсруе з'явився цей незвичайний дитячий сад. Задумка повністю виправдала себе - діти у нестямі від радості. Архітектори вирішили вибрати для втілення задуму великого грайливого kota, який як би готується до стрибка. Відкриття цього садка відбулося в 2002 році. Але повернемося до собак. Недарма ж саме їх називають «друзями людини». Переночувати в животі собаки пропонується гостям штату Айдахо. Будівля готелю - це будинок у вигляді собаки, побудований в 2003 році.[4] Його створила сімейна пара художників, деякий час назад спеціалізувалася на різанні з дерева фігурок собачок. В результаті вони втілили свої творіння в кілька збільшеному вигляді. А ось Хав'єр Сеносіан - визнаний майстер органічної архітектури, побудував Гніздо Кетцалькоатля пернатий змії божества ацтеків, вкритий дорогоцінним зеленими пір'ям пtiці кецаль - творець світу, творець людства і культури, владики стихій, бог Ранкової зірки, покровитель жерців і науки. Це фантастична споруда, зведена поблизу Мехіко на площі п'ять гектарів, - справжній житловий будинок, побудований в 2007 році. Збудований у вигляді гібрида власне будинку, змії і пtiці, весь комплекс ретельно вписаний в рельєф місцевості і збудований так, щоб не зачепити жодного з великих дубових дерев, які перебували на території будівництва.

V. Висновки

Отже, нині анімалістичний жанр лишається одним з найпопулярніших. У різних країнах і містах встановлено величезну кількість пам'ятників і скульптур тваринам, таким чином людство висловлює свою подяку за їх допомогу та відданість. Скульптура тварин не тільки прикрашає екстер'єри міських будівель, а й слугує чудовим доповненням до інтер'єрів як особистих, так і громадських приміщень. Завдяки її універсальності, таку скульптуру можна помістити в приміщення будь-якого призначення: як невелику тендітну статуетку, що слугує незначним доповненням, своєрідним акцентом, або як монументальну скульптуру, навколо якої буде створено цілий інтер'єр.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] «Всеобщая история искусств», т 1, М., «Искусство», 1956, с. 20
- [2] " Большая советская энциклопедия "
- [3] Ватагин В. А., Изображение животного, М., 1967
- [4] Путятін В. Д. Аверін Всеволод Григорович // Енциклопедія сучасної України / Національна академія наук України, Наукове товариство імені Шевченка, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. — Ред. І. М. Дзюба, А. І. Жуковський та ін. — К. : [б. в.], 2001. — Т. 1: А. — 825 с. — 10 000 прим. — ISBN 966-02-2075-8. — С. 60.